

TNT Post
Port betaald
Port Payé
Pays-Bas

De Windvaan

ledenblad van De Windvogel

De Windvogel-turbine gehinderd door veel bomen

*Organisatie boomzaagdag:
Zie pagina 7.*

**September 2008
jaargang 12 nummer 3**

Colofon:

De Windvaan is een uitgave van: De Windvogel, coöperatieve vereniging tot collectief bezit van windmolens.

Bestuur van De Windvogel:

Dick van Elk *voorzitter*
Ans van der Plaats
vice-voorzitter
Jaap Hoogendoorn
secretaris / projecten
Arnold Abbema
penningmeester
Danny Steenhorst
PR
Gijs Termeer *PR*

Wim van Heerde
Wim Kersten
Niek van Dam
Jan Jennissen
Roderick Timmer

Molenaars:

Harry van den Hooren
Gilbert Vandenakker
Broos de Groot
Arjan Boomars
Vincent de Jong
René van Mechelen

Secretariaat:

Jaap Hoogendoorn
Fazantendreef 6
2665 ET Bleiswijk
tel.: (010) 5215953

Ledenadministratie:

Jan Jennissen
Graaf Janstraat 219
2713 CL Zoetermeer

Redactie:

Arie Groenveld
Arnout Verhulst

Redactieadres:

Arie Groenveld
Grutto 11
2411 LP Bodegraven
telefoon: 0172-612086
e-mail: redactie@windvogel.nl

Kopij voor De Windvaan

Kopij kunt u sturen of e-mailen naar het redactieadres.

De redactie behoudt zich het recht voor plaatsing te weigeren en teksten in te korten.

Bezoek ook eens de homepage van De Windvogel:

<http://www.windvogel.nl>

Foto voorblad:

Bomen werken verstorend op de opbrengst van de Windvogel-turbine.

Inhoud:

Van de redactie.....	4
Nieuws uit de vereniging.....	4
Evenementen/mededelingen.....	4
Van de molenaars.....	5
Van het bestuur	7
Hulp bij lokale evenementen.....	7
Distributie Windvaan kan ook via e-mail.....	7
Adreswijzigingen doorgeven.....	7
Organisatie boomzaagdag bij de Windvogel.....	7
De aarde is tòch plat.....	8
Het water stijgt.....	9
Invloed van wind op de prijs van elektriciteit.....	10
Hoeveel leden heeft de Windvogel?.....	12
Algemene ledenvergadering 2008.....	13
Verslag van een dagje milieumarkt.....	14
Diverse artikelen	15
Arjan Boomars beheert windmolen De Amstelvogel.....	15
Angst voor windmolens.....	15
Uitgelekte milieubalans moet kabinet wakker schudden.....	16
Iedereen goochelt met batterijen.....	17
Energie bewust denken is nog niet doorgedrongen.....	18
Ingezonden	19
Energie besparen als hobby.....	19

VAN DE REDACTIE

Geachte lezers,

In het verlengde van de overheidsdoelstellingen (20% duurzame energie in 2020 in combinatie met 30% CO2-reductie) streven veel gemeenten ernaar om hieraan een steentje bij te dragen door in hun beleidsprogramma hierop in te spelen.

In de praktijk blijkt echter dat de doelstellingen zeer moeilijk lokaal te implementeren zijn. Voor het plaatsen van windmolens is te weinig ruimte beschikbaar, zeker in verstedelijkte gebieden met een behoorlijke bevolkingsdichtheid. En in groene gebieden blijken gemeentebesturen te gemakkelijk beïnvloedbaar door actiecomités tegen windmolens. De gemeentelijke ambities worden maar al te vaak vertaald in het voorstellen om dan maar voor de ge-

meente-instellingen duurzaam in te kopen, waarmee het schuldgevoel wordt afgekocht. Hierbij wordt over het hoofd gezien, dat deze duurzame energie ook nog ergens moet worden geproduceerd.

Het wordt daarom hoog tijd dat de overheid eens daadkracht vertoont en de gemeenten of regio's een resultaatsverplichting oplegt.

Indien u interessante artikelen hebt voor de volgende Windvaan, schroom dan niet de redactie daarvan in kennis te stellen via het e-mailadres: redactie@windvogel.nl of door toezending hiervan aan een van de redactieadressen.

Arie Groenveld

NIEUWS UIT DE VERENIGING

Mededelingen/evenementen

De 2^e Schoner Vervoertoer in Amsterdam op zondag 21 september a.s.

Opening op de NDSM-werf in Amsterdam-Noord door burgemeester Cohen. Zie ook www.schonervervoertoer.nl

Energiebeurs 2008 in 's Hertogenbosch

Van 7 tot 9 oktober is er weer de jaarlijkse energiebeurs in de Brabanthallen in Den Bosch.

VAN DE MOLENAARS

De Amstelvogel in Ouderkerk a/d Amstel

Ontvangen informatie van molenaar
Arjan Boomars

Geproduceerde kWh's

maand	2007	2008
januari	765006	742333
februari	388168	479943
maart	495274	637234
april	224333	272499
mei	364219	251837
juni	230200	242492
juli	374172	271871
augustus	202525	305022
september	289094	
oktober	188568	
november	416649	
december	488887	
totaal	4427095	3203231

De Amstelvogel

De maand juni bracht met 106% iets meer dan verwacht. Door storing aan de windvaan stond hij 7 uur stil.

In juli was de beschikbaarheid 100%. De opbrengst was 17% meer dan de gemiddelde juli-maand.

Uit de 170% opbrengst van augustus bleek dat de wind meer dan gemiddeld was. Het is dan ook jammer dat er door een defecte ventilator de molen 38 uur stilstond en daardoor er een beschikbaarheid viel te noteren van 91,9%.

De Windvogel in Bodegraven

Ontvangen informatie van molenaar
Broos de Groot

Geproduceerde kWh's

maand	2007	2008
januari	17950	10900
februari	5990	6940
maart	8130	12490
april	2200	3540
mei	6780	940
juni	3100	3710
juli	6410	2690
augustus	2960	2640
september	3270	
oktober	980	
november	7140	
december	8480	
Totaal	73390	43850

De Windvogel

In juni was de Windvogel 100% beschikbaar. De opbrengst viel niet tegen.

In de maand juli blijkt dat de opbrengst ondanks een hogere gemiddelde windsnelheid minder is dan die in juni.

In augustus was de gemiddelde windsnelheid nog hoger, maar de opbrengst was niet hoger.

De bladgroei van de omringende bomen blijkt een belangrijke belemmering voor de opbrengst.

De Volhouder in Halsteren

Ontvangen informatie van molenaar
René van Mechelen

Geproduceerde kWh's

maand	2007	2008
januari	13050	6480
februari	7050	5490
maart	8790	7560
april	2550	2580
mei	7620	1320
juni	3720	1890
juli	4620	
augustus	720	
september	2160	
oktober	900	
november	3270	
december	5520	
totaal	59970	25320

De Volhouder

Over de Volhouder zijn verder geen bijzonderheden te vermelden.

De Gouwevogel in Gouda

Ontvangen informatie van molenaar
Harry van den Hooren

Geproduceerde kWh's

maand	2007	2008
januari	211353	201550
februari	78261	107579
maart	103769	151903
april	32712	52928
mei	78453	38585
juni	44650	46867
juli	74648	54972
augustus	41249	76512
september	50012	
oktober	24224	
november	77758	
december	121533	
totaal	938622	730896

De Gouwevogel

Na een matige meimaand heeft juni iets meer opbrengst gebracht, maar nog wel onder het gemiddelde. Juli bracht met 105% iets meer dan gemiddeld. Inmiddels is vanaf de ingebruikname eind 2000 de 7 GWh reeds gepasseerd. Augustus, normaal de slechtste windmaand, gaf een hoge opbrengst. We naderen nu eind augustus al de totale jaaropbrengst (746290 kWh) uit 2002.

Van het bestuur

Hulp bij lokale evenementen

De Windvogel streeft ernaar om bij lokale milieumarkten of braderieën nieuwe leden te werven. Daartoe is een standaard PR-pakket met folders beschikbaar. Daar wij niet over voldoende menskracht en tijd beschikken om op alle milieumarkten te staan, zoeken wij via dit bericht naar leden die bereid zijn om (eens per jaar) in de eigen plaats hierin assistentie te verlenen.

Gaarne opgave via: info@windvogel.nl

Distributie Windvaan

Eens per kwartaal worden door de redactie circa 850 windvanen aan de leden verzonden. Een aantal leden ontvangt deze inmiddels per e-mail of haalt de Windvaan van onze website.

Wij streven ernaar om de distributie op deze laatste manier te propageren. Indien u ook op deze manier de Windvaan wilt ontvangen, verzoeken wij u om dat te melden aan: info@windvogel.nl met vermelding van naam en adres, e-mailadres en eventueel lidnummer.

Adreswijzigingen doorgeven

Het komt regelmatig voor dat leden niet meer bereikbaar zijn, omdat zij na verhuizing vergeten zijn om aan de Windvogel een adreswijziging door te geven. De Windvaan en brieven worden dan door TNT-post getourneerd.

Gaarne verzoeken wij u om dit niet te vergeten, ook als het gaat om wijziging van uw banknummer bij leden, die een lening aan de Windvogel hebben verstrekt.

Wellicht kunt u behulpzaam zijn bij het vinden van de adressen van de leden:

Lid 2002.745   Mw. Donner - van Riessen, Amstelveen

Lid 98.392   J. Andringa, Nijmegen

Lid 97.358   C.D. van Driel, Gouda

Organisatie boomzaagdag bij de Windvogel

Wegens de ongewenste windvangst van bomen bij de Windvogel-turbine in Bodegraven wordt door de Molenaar Broos de Groot een boomzaagdag georganiseerd op 27 september of 11 oktober. Zie ook het nieuws op www.windvogel.nl. Wie interesse heeft kan zich opgeven via e-mail aan: broosdegroot@hetnet.nl of info@windvogel.nl. Gelieve gereedschap, zagen e.d. mee te nemen.

De aarde is tòch plat

In alle discussies rond duurzame energie kom je merkwaardige stellingen tegen. Belangen buitelen over elkaar heen en wat de één positief noemt is voor de ander volstrekt waardeloos. Als je er niet midden in zit wordt je horendol van de echte, maar vooral van de schijnargumenten. Ik zal proberen ze op een rijtje te zetten.

We kunnen nog honderden jaren vooruit met fossiele brandstoffen en de negatieve gevolgen voor het milieu lossen we ook wel op. Een geliefd argument bij de partijen die de huidige energiemarkt domineren. Wat is waar en wat niet?

Dat we nog honderden jaren vooruit kunnen is waar, tenminste, als we niet méér gaan verbruiken, want dan is honderden al gauw één- of misschien tweehonderd en dat is erg weinig. Bovendien kost het vinden en opgraven van fossiele brandstoffen steeds meer. De gemakkelijke exploitatie hebben we in de meeste gevallen wel gehad. Of u moet een paar duizend meter onder de zeebodem of het persen van olie uit de rots gemakkelijk vinden. En met de prijs valt het ook al niet mee. Tien jaar geleden nog \$ 15-20 per barrel, twee jaar geleden was \$ 100,- nog uiterst onwaarschijnlijk, en nu zijn we blij(!) wanneer de prijs daalt van \$ 140 naar \$ 130.

Maar er is nog iets anders met het geld. De milieumaatregelen kosten geld. En dat geld moet uit de publieke middelen komen. Dat is natuurlijk

onjuist. Het begraven van CO₂ is een gevolg van het verbruik van fossiele brandstoffen. De prijs is inclusief de lusten én de lasten. Die mogen niet worden afgewenteld op de samenleving. Dat beïnvloedt natuurlijk sterk de winst van de fossiele-brandstofwereld, die kan zelfs om draaien in verlies, en wie wil daar nu voor opdraaien? U toch ook niet? Maar de "oude fossiele wereld" wil graag subsidie; sterker nog: ze vinden dat heel gewoon!

En dan is nog het probleem van de ongelijke verdeling. Fossiele brandstoffen worden voor een groot deel gevonden waar ze niet nodig zijn, of in ieder geval niet worden verbruikt. Bij elektriciteit hebben we daar een keurige regeling voor: Programma-verantwoordelijkheid. Dat geldt voor ongelijktijdigheid tussen opwekking en verbruik. Ongelijkplaatsigheid werkt heel anders. Geopolitiek noemen we dat. De Europese Unie ligt momenteel in een spagaat om de gevolgen van het Russische ingrijpen in Georgië en de leveringszekerheid (alweer zo'n ambigu begrip) van gas en olie door datzelfde Rusland. Wat komt op de eerste plaats? Niet dat dat belangrijk is, Rusland doet voorlopig gewoon wat het wil. Geopolitiek nietwaar.

De conclusie zou dus moeten zijn: fossiele brandstoffen exit. Ze zijn te duur en worden nog duurder. De leveringszekerheid is niet gegarandeerd, om twee redenen: ze raken sowieso op en de geopolitiek is bij

lange na niet stabiel. Ze vervuilen het milieu. Drie goede redenen om er zo snel mogelijk mee op te houden.

De nucleaire wereld hanteert het middel van de prijs en van het milieu. Atoomstroom is goedkoop en duurzaam. Maar is dat wel zo? Bij de winning van uranium vallen relatief heel wat meer slachtoffers dan bij fossiele brandstoffen. Of tellen die niet? En veilig? Daar valt ook heel wat op af te dingen. De honderden, kleine en grote, incidenten geven je een alles behalve veilig gevoel. Niet dat er zoveel grote incidenten zijn geweest, maar de kleine zijn legio en vragen om een handelen dat misschien toch helemaal spoort met de menselijk maat. Je moet altijd uiterst voorzichtig zijn en dat zijn we niet! De CO₂-balans is gunstiger dan bij olie of gas, maar zeker niet nul. Natuurlijk hoor je ze niet over diezelfde geopolitieke argumenten, hoewel die wat minder spelen dan bij olie en gas. Maar wat het meest verzwegen wordt is het effect van het afval. Toen de eerste kerncentrales gebouwd moesten worden was het afvalprobleem groot. De staat nam de verantwoordelijkheid voor de kosten na 2000, dan zou het probleem ongetwijfeld zijn opgelost. Maar helaas, het probleem is nog steeds een probleem. We nemen een verantwoordelijkheid voor vele duizenden jaren. En afgezien van de kosten van opslag, als je

die kapitaliseert voor b.v. 10.000 jaar, zo'n verantwoordelijkheid kun je niet nemen. Je mag het nageslacht niet opzadelen met jouw problemen. Zeker niet als er een alternatief is!

Ook kernenergie, hoewel relatief nieuw, behoort niet tot de blijvertjes en valt dus af.

Blijft over de duurzame energie. Het is er al miljarden jaren. Het blijft ook nog miljarden jaren. We hoeven het alleen maar om te vormen. Niet op de manier zoals de fossiele brandstoffen zijn ontstaan, maar gewoon direct de energie van de zon converteren naar een bruikbare vorm. Dat kan gewoon, het is goedkoop, er zijn geen schadelijke milieueffecten, dus iedereen is voor. Ja toch? Nou ja, die paar mensen die met fossiele brandstoffen enorme winsten maken. Maar dat is niet in ons belang. Of wel? Gelooft u ook dat de aarde plat is?

Wat is dat nou voor een vraag! Natuurlijk is de aarde rond. In ieder geval sinds een paar honderd jaar. Daarvoor konden we ons dat niet voorstellen. En misschien wel terecht. Wanneer je niet verder kunt kijken dan je horizon wijd is . . . Wij weten wel beter intussen. De aarde is rond. En energie is duurzaam. Behalve als je horizon fossiel is . . .
Dick van Elk, voorzitter

Het water stijgt

Dat het water stijgt door klimaatverandering is voor iedereen wel duidelijke

lijk. Hoeveel het zal zijn is nog niet zeker. De commissie Veerman gaat

uit van 130 centimeter in 100 jaar.

Onmiddellijk reageert de politiek met instemming over een eventueel Deltaplan. De man in de straat is bang voor natte voeten en daar zijn onze kortzichtige politici gevoelig voor.

Nog voor die eeuw om is zullen we, naar verwachting, problemen hebben met onze energievoorziening. De prijzen zullen stijgen en de politieke spanningen in de wereld lopen op in de strijd om de laatste resten olie en gas. Alle uranium is dan al opgebruikt.

Waarom is dat gevoel voor URGENTIE er wel als we het over water hebben, maar niet als we nadenken over de toekomst van onze energiebehoefte. Zijn we soms bang om te verdrinken, dan om te ver-

honger en?

Voor mij staat vast dat er een omslag in het denken moet komen. Jammer genoeg is daar vaak een ramp voor nodig. De stormvloed van 1953 herinneren velen van ons nog wel. Daarom is de dreiging van water nog voor velen een reëel gevaar. Als er al serieus aandacht door het publiek aan de energievraag in de toekomst wordt besteed, dan hoor je al snel: "ZE" zullen wel een oplossing vinden.

Wij van De Windvogel vinden dat er NU actie moet worden ondernomen. Daarom zijn wij als De Windvogel op diverse fronten actief.

En: onze volgende molens zetten we op een sokkel van tenminste 130 centimeter.

Arnold Abbema

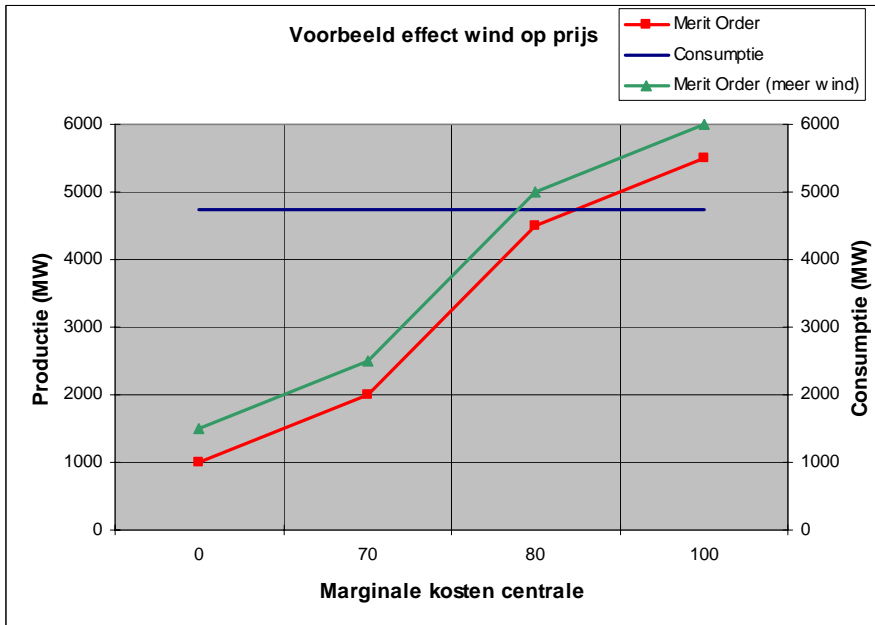
Invloed van wind op de prijs van elektriciteit

De prijs van elektriciteit wordt in Nederland elke dag voor de volgende dag vastgesteld op de Amsterdam Power Exchange (APX). Voor elk uur wordt de prijs bepaald waarop vraag en aanbod bij elkaar komen. De consumptie (vraag) wordt voorspeld op basis van historische profielen gecorrigeerd door de temperatuur, lichtintensiteit, etc. Het aanbod bestaat uit alle productie-eenheden. Dit zijn in Nederland voor het overgrote deel De windproductie in megawatt wordt elke dag voorspeld. Omdat pas een dag van tevoren kan worden vastgesteld hoeveel megawatt er ongeveer per uur geproduceerd gaat worden,

gasgestookte centrales, maar ook kolencentrales, biomassacentrales, zonne-energie, waterenergie en natuurlijk windenergie. Daarnaast importeert en exporteert Nederland ook stroom van / naar Duitsland, België en Noorwegen. De geïnstalleerde windcapaciteit in Nederland is de laatste jaren dusdanig gegroeid dat het effect van een dag met veel wind duidelijk merkbaar is aan de resultaten van de APX-markt. wordt de windproductie voor een groot deel op de APX aangeboden en niet vooruit verkocht. De productie-eenheden worden in "merit order" aangeboden; van de goedkoopste

Voorbeeld effect wind op prijs

Productie eenheid	Capaciteit	Cumm Productie 1	Marginale Kosten	Cumm Productie 2
Wind	?	1000	0	1500
Kolen	1000	2000	70	2500
Gas	2500	4500	80	5000
Olie	1000	5500	100	6000

eenheid naar de duurste eenheid. Hierbij wordt windproductie (marginale kosten zijn 0) dus altijd als eerste aangeboden en bijvoorbeeld een oliecentrale als laatste. Wanneer er veel windproductie is kan een (dure) oliecentrale uitgezet worden en wordt door een goedkopere centrale in de "merit order" aan de vraag voldaan. In het onderstaande voorbeeld is dit weergegeven. De consumptie (vraag) in een bepaald uur is 4750 MW. In de eerste situatie is de wind-

productie 1000 MW en moet de oliecentrale aan om aan de vraag te voldoen. In de tweede situatie is er 1500 MW windproductie en wordt aan de vraag voldaan door de goedkopere gascentrale (het snijpunt verschuift naar links). De prijs voor dit uur is door de windproductie dus niet 100, maar 80 euro. Wanneer dit voor een aantal uren het geval is, heeft dit dus een verlagend effect op de dagprijs (gemiddelde van 24 uur).

Roderick Timmer

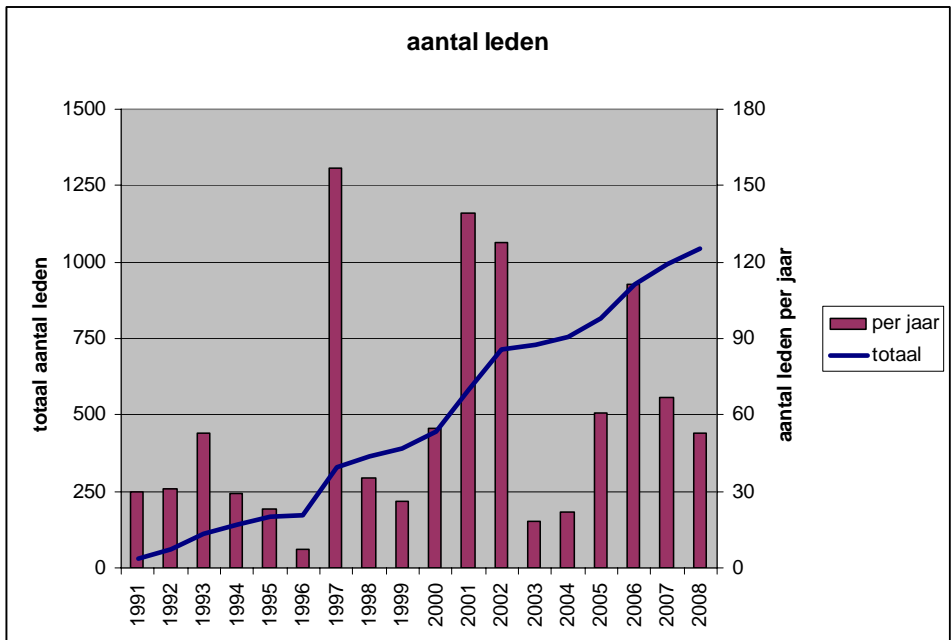
Hoeveel leden heeft de Windvogel ?

De Windvogel profileert zich als een nationale (niet streekgebonden) vereniging. Er zijn zelfs ook leden in het buitenland.

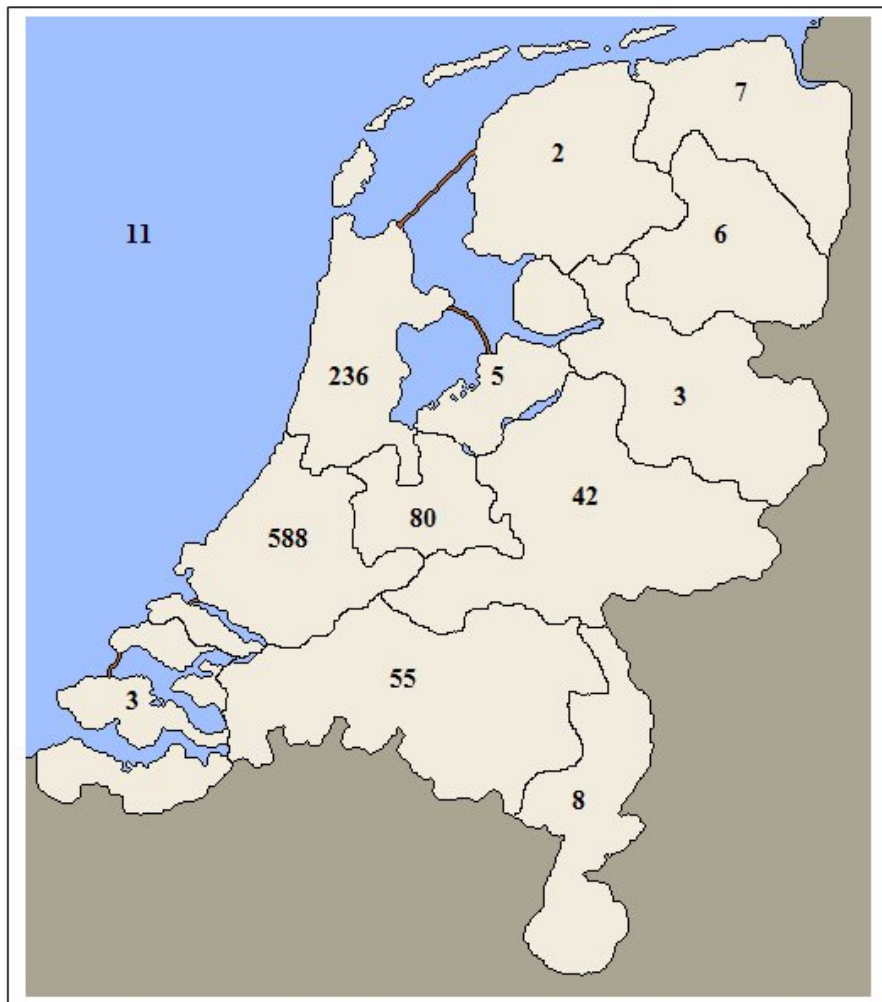
Het is dan ook onze ambitie om op zoveel mogelijk plaatsen in Nederland (waar hinder binnen de wettelijke normen ligt) windmolens te plaatsen. En als er dan lokale Windvogel-leden zijn, vergroot dat het draagvlak van acceptatie en besluitvorming. Dat wil nog niet zeggen, dat de

Windvogel op elke mogelijk plek een molen kan plaatsen. Als er geen gezonde exploitatie (b.v. op plaatsen met gemiddeld weinig wind) mogelijk is, worden er geen molens geplaatst.

Om u een inzicht te geven in de lengegroei en verdeling over het land heeft onze ledenadministrateur Jan Jennissen een paar grafieken gemaakt die dit keurig in beeld brengen.

Groei van het aantal leden

Ledenverdeling over de provincies

Ledenvergadering 2008

Op 14 juni 2008 is de Algemene Ledenvergadering van de coöperatieve vereniging De Windvogel in Amsterdam gehouden. Voor de locatie is Jeugdland Oost aan de Valentijnska-

de gekozen.

Deze vergadering werd door een vijftigtal leden bezocht, en was volgens de voorzitter een van de beste vergaderingen van De Windvogel.

Onderwerpen van de agenda was o.a. een toelichting op het zelflevermodel waarmee de leden direct kunnen profiteren van de door onze turbines opgewekte elektrische energie. Er was hierover een duidelijke toelichting van de voorzitter en de penningmeester.

De penningmeester kon een rentevergoeding van 7% over de door de leden geleende gelden voorstellen.

De ledenvergadering ging hiermee akkoord. Het verslag van deze ledenvergadering is in concept gereed en zal op de komende ledenvergadering in 2009 ter goedkeuring worden voorgelegd.

Op de foto een impressie van de ledenvergadering die volgens de agenda om uiterlijk 13.00 uur zou eindigen maar door de levendige discussies enkele uren uitliep.

Al met al een geslaagde vergadering!
Arnout Verhulst.

Verslag van een dagje milieumarkt

Zaterdag 7 juni waren Danny en Broos met de ijscokar present op de milieumarkt in Amsterdam, midden in de stad naast de Beijenkorf en de Beurs van Berlage met veel activiteiten. Een publiek met brede belangstelling en ook met veel toeristen, alles in een goede sfeer en lekker weer. We boekten leuke resultaten, mede door de koppelverkoop van molentjes en het lidmaatschap, de helikoptertjes ontbraken. Marijke Vos, wethouder GroenLinks, kwam ook bij ons langs. Ze kende de Windvogel wel en het project van Stadsdeel

Zeeburg. IJs hadden we niet in de aanbieding, dus konden we ons geheel op de verkoop storten. Dat lukte met 6 nieuwe leden en wat meer molentjes. Ja, die draaiende molentjes en de draaimolen trokken toch veel aandacht. Misschien dat zich ook nog enkele leden aanmelden n.a.v. het foldermateriaal en de Windvaan. Een vermoeiende lange dag, maar met een voldaan gevoel en geheel uitverkocht vertrokken we weer met aanhanger en ijscokar huiswaarts.

Danny en Broos, 7-6-2008

Diverse artikelen

Arjan Boomars beheert windmolen De Amstelvogel

Uit het Parool van 3 juni j.l.

Er is hier en daar wat weerstand tegen windmolens. Ze zouden lelijk zijn, ze maken herrie, noem maar op. En je huis daalt in waarde met zo'n mast in de buurt.

Flauwekulargumenten, vindt Arjan Boomars (48), beheerder van windmolen De Amstelvogel. Een windmolen is helemaal niet lelijk.

Al kijkt Boomars er vooral als techneut naar. Een windmolen zet gratis wind om in nuttige energie. Als je dat kunt, ben je een mooie machine, gewoon. En die herrie valt reuze mee. De Amstelvogel ligt in de oksel van de A2 en de A9. Als we het toch over herrie gaan hebben.

Bovendien is de windmolen vernieuwd en sindsdien nóg hoger, 85 meter, en 120 meter als de wiek verticaal staat. Dat is zo hoog dat geluidsoverlast een stuk minder wordt. Vogels zouden zich te pletter vliegen, nog zo'n argument. Boomars gaat geregeld kijken en hij heeft nog nooit een dode vogel zien liggen. Platgereden langs de A9 wel, ja, maar nooit bij zijn molen.

En wat die waardevermindering betreft, ze mogen van Boomars zo een windmolen in zijn tuin zetten. Het zou zijn woongenot niet verhogen, dat ook weer niet, het blijft toch een grote paal in je tuin, maar verder heeft Boomars geen enkel bezwaar. Windmolens zijn nu eenmaal zijn hobby.

Angst voor windmolens

De bouw van windmolenparken hapert. Bewoners en gemeenten zijn tegen. De doelstelling om in 2011 4000 extra megawatt uit windenergie te halen komt in gevaar.

Bewoners en gemeentebesturen zijn bang dat de parken voor overlast zorgen, het landschap ontsieren en dat de omliggende huizen minder waard worden. Hierdoor loopt bijna twee derde van de bouwprojecten voor windmolenparken momenteel vast in de besluitvorming. Dat blijkt uit een analyse van alle pro-

jecten die nu bij de ministeries voor Milieu (VROM), Economische Zaken en Natuurbeheer (LNV) bekend zijn. Het gaat om circa 220 projecten voor windturbines op land die goed zijn voor 4400 megawatt. Volgens een woordvoerder van VROM hoeft het niet direct te betekenen dat de milieudoelstelling van

het kabinet in gevaar komt. "Er worden veel projecten ontwikkeld, maar er is nog wel een hoop werk te doen om er draagvlak in de maatschappij voor te krijgen."

Milieuorganisatie Greenpeace wijst er in een reactie op dat het Rijk zelf ook niet voortvarend te werk gaat met windenergie. Grote windmolenparken in Flevoland en Eemshaven zijn momenteel niet in productie, omdat de voorkeur wordt gegeven aan milieu-onvriendelijke kolencentrales.

De Nederlandse Wind Energie Associatie (NWEA), lobbyclub van organisaties en bedrijven in de windenergie, vindt dat de rijksoverheid eens moet zorgen voor een heldere regelgeving, 'en het vergroten van het lokale draagvlak'. Dit laatste kan volgens de NWEA worden bereikt door het vergroten van de kennis over windenergie bij gemeenten en het grote publiek.

AD, 11-8-2008

Uitgelekte Milieubalans moet kabinet wakker schudden

De uitgelekte Milieubalans 2008 bevestigt het beeld dat het klimaatbeleid van het kabinet volstrekt onvoldoende is. Milieudefensie roept het kabinet op om af te stappen van vrijblijvende reductieafspraken met het bedrijfsleven en over te gaan naar bindende regelgeving en vergaande fiscale vergroening.

Uit de uitgelekte Milieubalans 2008, waarin het Milieu- en Natuur Planbureau de toestand van het milieu en de samenhang met het overheidsbeleid beschrijft, blijkt dat met het huidige kabinetsbeleid de afgesproken vermindering van 30% broeikasgassen in 2020 bij lange na niet wordt gehaald. Toch houdt het kabinet onverstoord vast aan het sluiten van vrijblijvende afspraken met het bedrijfsleven.

Campagneleider Klimaat Willem Verhaak van Milieudefensie: 'Het kabinet moet nu doorbijten en vervuilers meer belasten en schone energie

goedkoper maken. Alleen dan worden voorlopen in schone energie en energie-efficiency de norm. Met convenanten worden achterblijvers te veel uit de wind gehouden en worden grote stappen in de vermindering van broeikasgassen nooit gehaald. De recente opstelling van de vervoerssector bij de accijnsverhoging van diesel en bij de onderhandelingen over een sectorconvenant om de CO₂-uitstoot te beperken zijn sprekend. De sector heeft zich met succes verzet tegen verdergaande fiscale vergroening'.

Milieudefensie vindt dat het nú het moment is om een Klimaatwet in te voeren, waarin jaarlijkse reductiedoelstellingen juridisch bindend worden vastgelegd. Minister Cramer van Milieu wil met het debat daarover wachten tot de officiële evaluatie van haar beleid in september 2010. Willem Verhaak: 'Alle signalen staan op rood. Deze zomer dreigt de Noordpool al ijsvrij te zijn als gevolg van de

opwarming van de aarde door klimaatverandering En het is nu al overduidelijk dat het kabinetsbeleid

tekort schiet. Waarom dan wachten tot 2010?

Bron: Milieudefensie, 15-7-2008

Iedereen goochelt met batterijen

Vorig jaar werden in Nederland 360 miljoen batterijen verkocht. In hetzelfde jaar werden er ruim 130 miljoen ingeleverd voor recycling, en 20 miljoen weggegooid met het huisafval. Waar is de rest gebleven? Volgens de Stichting Batterijen (Stibat), de club van batterijfabrikanten en importeurs die deze cijfers gisteren bekend heeft gemaakt, is het aantal batterijen in Nederlandse huishoudens vorig jaar dus met 210 miljoen toegenomen. Uitgaande van zeven miljoen huishoudens betekent dit dat er in elk huishouden in een jaar 30 batterijen bij zijn gekomen. Frans de Buck, woordvoerder van de Stibat, wil daarover niet speculeren. 'Als je Nederlanders vraagt hoeveel batterijen ze in huis hebben, dan zeggen ze gemiddeld 28. Maar als ze daadwerkelijk gaan tellen, komen ze op gemiddeld 97 uit. En daarvan liggen er 18 leeg in lades, een totaal van 120 miljoen', aldus De Buck. Stibat zegt dat het goed gaat met de recycling. Volgens een 'representatieve steekproef' bij afvalwerker Essent in Wijster zijn in 2007 'maar 20 miljoen batterijen in Nederland weggegooid' (waarvan 10 miljoen nieuwe batterijen hadden kunnen worden gemaakt). Vijf jaar geleden was dat nog 30 miljoen. 'Dit betekent dat 86 procent van de afgedankte batterijen nu wordt gerecycled. Dat is een stijging van 4 procentpunt vergeleken

met een jaar eerder', stelt De Buck. Hiermee wordt bijna voldaan aan de norm van 90 procent die de Nederlandse overheid in haar beheersplan heeft gesteld.

Maar Recycling Netwerk, de organisatie van milieugroeperingen als Greenpeace, Milieudefensie en Natuur en Milieu, gelooft niet in dit succesverhaal. Zij denkt dat de cijfers over het aantal weggegooide batterijen niet deugen.

'Wij betwijfelen sterk of de steekproef bij Essent wel representatief is', aldus Robbert van Duin van Recycling Netwerk. De eigen cijfers van Stibat laten juist zien dat de laatste vier jaar feitelijk nog niet de helft van de verkochte batterijen is ingezameld. Hij stelt dat elk jaar juist meer in plaats van minder wegwerp-batterijen in het afval zitten, zeker zo'n vier miljoen batterijen per jaar meer. De Buck noemt dit een onjuiste suggestie. 'Ik erken dat we als Stibat de massabalans niet rond krijgen. Maar er worden er zeker niet meer weggegooid.' De batterijfabrikanten en importeurs zullen volgend jaar een Europese rekenmethode moeten hanteren over het aantal gerecyclede batterijen. Deze methode gaat uit van een percentage van de verkochte hoeveelheid: in 2012 moet minimaal 25 procent van de verkochte batterijen in elk EU-land worden ingezameld voor recycling, in 2016 45 procent. 'Vol-

gens die methode zitten we nu al op 37 procent', aldus De Buck.

Van Duin vindt dat juist veel te laag en stelt dat Nederland bij andere landen achterloopt. Hij wil dat extra maatregelen worden genomen.

'Inzameling van batterijen is dweilen met de kraan open zolang er niets wordt gedaan aan de sterk groeiende batterijenverkoop. Oplaadbare batte-

rijen zijn een prachtige milieu-innovatie. Nog steeds is 90 procent van de batterijen niet oplaadbaar. Allerlei elektrische apparaten zouden standaard moeten worden verkocht met oplaadbare in plaats van wegwerpbatterijen. Dat is de enige mogelijkheid om de verkoop in te dammen.'

Volkskrant, 19-7-2008

Het energiebewust denken is nog niet doorgedrongen

Onlangs heb ik bij een kennis, die een aantal jaren geleden een tuinbedrijf had ingeschakeld voor het aanbrengen van tuinverlichting, het lampvermogen teruggebracht van 175 watt (5 x 35 watt halogeen) naar 15 watt (5 x 3 watt Led). Hoewel deze led's niet voordelig zijn (circa € 25 per stuk), is de investering binnen een jaar al weer terugverdiend, te meer daar led's ook nog een veel hoger aantal uren kunnen branden. Diezelfde kennis bracht mij in contact met de eigenaar van een onlangs vernieuwde kapsalon, die een erkend bureau de opdracht had gegeven om het gewenste lichtniveau uit te rekenen voor een optimaal werkklimaat. Na oplevering van de inrichting bleek dat het oorspronkelijke lichtvermogen in de salon van circa 600 watt naar 4000 watt was gestegen, o.a. door toepassing van 225 watt halogeen buislampen, waarvan het licht door de vorm van de armaturen op een indirecte manier werd gebruikt. De armaturen werden zo heet, dat je er met gemak een eitje op kon bakken. Naast het feit dat hierbij een zeer inefficiënte manier van verlichting is

toegepast, zal er 's zomers ook extra capaciteit nodig zijn voor de airconditioning om deze extra warmte weg te werken.

Deze voorbeelden van werkwijzen van professionele bedrijven doen bij mij het vermoeden rijzen, dat het klantgericht denken van veel bedrijven ophoudt bij het ontwerp en oplevering. Met de exploitatiekosten wordt zeer vaak geen rekening gehouden. De verantwoordelijkheid houdt kennelijk op wanneer de klus is geklaard. Hoewel er wel richtlijnen bestaan voor isolatiewaarden bij nieuwbouw, ontbreken deze kennelijk als het gaat om inrichting en verlichting. Het wordt hoog tijd dat er ook hier met bindende richtlijnen wordt gewerkt.

Als de overheid zich tot doel stelt om de CO₂-uitstoot in 2020 met 30% terug te dringen dienen er aanvullende maatregelen worden genomen om dat te bereiken. Moeten we naar progressieve energietarieven? Het huidige regime van lagere grootverbruikerstarieven zou zeker moeten worden verlaten.

Arie Groenveld

Ingezonden

Energie besparen als hobby

Zo lang ik me kan herinneren speelt efficiëntie een grote rol in mijn leven. Ook op het gebied van het milieu sparen. En dan bedoel ik niet alleen energie besparen, maar ook luchtvervuiling voorkomen, letten op watergebruik en afval. Het is niet mijn bedoeling om anderen te overtuigen of mezelf op de borst te slaan. Maar als ik u inspireer en motiveer om mee te helpen aan een beter milieu en lagere energielasten, dan is dat meegenomen. Ik zie het als hobby, niet als een religie of dogma.

De directe aanleiding om in de pen te klimmen is het bedrag dat ik onlangs ontving vanwege het niet gebruiken van mijn C.V. in 2007: €928,05.

Aangezien het bedrag dat ik als voorschot betaald is gebaseerd op het gemiddelde verbruik van een hele flat, blijft dat bedrag waarschijnlijk ongeveer hetzelfde. Ook mijn verbruik zal hetzelfde blijven, of zelfs minder omdat er sprake is van enige lekkage in het verbruik die ik binnenkort laat verhelpen.

Conclusie: ik zal dus ieder jaar ongeveer €1000 terugkrijgen! Dat is natuurlijk een fijne aanvulling op het vakantiegeld en een motivatie voor mij om mijn gedrag niet te veranderen. Maar u zult nu ongetwijfeld denken dat ik heel fanatiek ben, in de winter kou lijd en een geitenwollensokken type ben. En dat verder mijn gas- en elektrarekening elk jaar hoog zijn.

Maar niets is minder waar; ik heb een computer, een LCD TV, een forse stereo installatie, een sterke stofzuiger en een redelijk groot huis (4 km, 93 m²). Verder ben ik alleenstaand en heb een full-time baan. Al deze factoren zijn van invloed op mijn energieverbruik, want als je niet thuis bent dan scheelt dat b.v. verlichting die niet aan is.

Toch is mijn gas- en elektrarekening laag: mijn voorschotbedrag is begin 2007 vanwege mijn lage verbruik door Eneco verlaagd naar €40, waarna ik het (i.v.m. de gestegen olieprijs) zelf weer op €50 zette...

Maar laat ik enkele opvallende zaken onder de loep nemen.

De C.V.

Zoals gezegd doe ik mijn C.V. nooit aan. Ik heb een systeem met knoppen aan de radiatoren, met een warmtemeter die het verbruik bijhoudt. Dat ik geen C.V. gebruik als ik niet thuis ben lijkt me vanzelfsprekend. Het zou een kleine moeite zijn om de knoppen 's morgen open te draaien en als ik wegga weer dicht te doen. Maar ik vind het niet nodig. En in de winter? OK, als het buiten vriest dan koelt het in huis flink af. Maar in dat geval heb ik de volgende mogelijkheden:

- dikke trui aan doen
- tijdens het tv-kijken een deken over me heen doen

- tijdens het computeren een deken over mijn schouders

Als zelfs ik het dan toch nog te koud vind worden dan heb ik nog 3 warmteventilators en 2 elektrische straal-kachels om binnen enkele minuten de gewenste ruimte 5-10 graden warmer te maken.

Natuurlijk verbruiken die veel (ongeveer 1000-2000 watt per stuk per uur), maar aangezien ze efficiënt zijn en ik ze dus maar heel kort aan doe, valt het verbruik erg mee.

Het scheelt dat mijn woning op het zuid-oosten ligt en dubbele ramen heeft, waardoor het warmteverlies lager is.

Stand-by

Ik heb 2 multistekker contactdozen, beide met een schakelaar, die mijn stand-by verbruik tegengaan. Jammer genoeg kunnen de tv en de stereo alleen helemaal uit worden gezet als de stroom wordt verbroken, maar daar heb ik wat op bedacht. Een contactdoos is aangesloten op een timer (tijdschakelaar), omdat ik tijdens kantooruren werk. Dus tussen ongeveer 00:30 en 17:30 slaat de contactdoos dagelijks "automatisch" af. En om 17:30 slaat hij weer aan.

Het enige nadeel is dat ik die timer even handmatig op "aan" moet zetten in de weekends of met vrije dagen en natuurlijk even verzetten met de zomertijd en de wintertijd.

Het grote voordeel is dat ik er niet naar hoef om te kijken. Als ik een keer vroeg naar bed ga dan weet ik dat de timer zijn werk doet.

De contactdoos waar de PC op is aangesloten heeft een bijkomend voordeel.

Als ik tijdens het afsluiten van de PC vlak voordat het beeld op zwart gaat gauw de contactdoos uitzet, dan gaat de PC automatisch aan zodra ik de contactdoos weer aan zet. Dit werkt zowel onder Windows XP Home als XP Pro.

Voor beide contactdozen geldt overigens dat ze een extra beveiliging zijn tijdens onweer, aangezien draden/apparaten waar stroom op staat bliksem aantrekken.

De was

Ik geef toe dat mijn manier van de was doen eigenlijk een beetje uit de hand is gelopen. Maar ook hier liggen efficiëntie en energieverbruik aan de basis.

Ik heb geen wasmachine, alleen een centrifuge. Na vergelijking met het energieverbruik van energiezuinige vrienden die wel een wasmachine hebben, ontdekte ik dat het wel of geen wasmachine hebben (of gebruiken!) wel bijna de helft van het energieverbruik scheelt!

Maar hoe was ik dan?

Nou, om te beginnen doe ik bovenkleding niet elke dag in de was, wat al behoorlijk scheelt in de hoeveelheid. En ik geef toe dat als ik een gezin zou hebben een wasmachine waarschijnlijk niet zou kunnen ontbreken.

Verder gebruik ik 4 emmers. Maak een verdeling: lichte en donkere spullen, doe afwasmiddel en wasverzachter erin, warm water erbij, goed mengen, spullen erin en dan 8-12u laten staan.

Daarna laat je de emmers leeglopen, je spoelt met warm water, je stopt al-

les in de centrifuge waarbij je nog flink wat heet water toevoegt, ophangen, klaar.

Eventuele vlekken haal ik eruit door ze met ossegeelzeep in te smeren (dat haal je bij de drogist) en te laten weken.

Bij elkaar ben ik minder dan 1 uur per week bezig en ook lakens en jassen worden schoon. Verder hoef ik nooit naar de sportschool om mijn biceps te trainen...

Overigens is afzien van het gebruik van een droger ook voor iets anders nuttig: handdoeken die te snel drogen worden ruwer dan die langzaam drogen.

Spaarlampen

Soms is het noodzakelijk om goed na te denken voor je energie kan besparen, maar een enkele keer vergt het maar een eenmalige handeling die je jarenlang plezier oplevert.

Ga naar de winkel, koop spaarlampen. Vervang je oude lampen door spaarlampen, klaar!

Het is onzin om spaarlampen niet uit te doen als je even een ruimte verlaat en erna weer terugkomt, omdat het opstarten van de moderne spaarlampen binnen 0,25 - 0,5 seconde gebeurt en tests hebben aangetoond dat extra verbruik en extra slijtage te verwaarlozen zijn. Mijn spaarlampen gaan al tientallen jaren mee. En ik kan het weten, want ik hoorde bij de eersten die ze kocht.

Sinds kort heb ik nog twee manieren gevonden om zuinig te zijn: geen licht aan doen tijdens het douchen en tijdens toilet bezoek!

Ook dit is even wennen maar verder goed te doen, omdat je toch wel weet

waar de WC, de zeep en de kraan van de douche zijn.

Afwas

Natuurlijk heb ik ook geen afwasmachine. Ik was ongeveer 2x per week af en laat het uitlekken. Voorspoelen is niet nodig, maar wat ik soms voor de eigenlijke afwas doe is water van bv de was gieten over de afwas van de vorige dag die nog in de gootsteen staat.

Koken

Toen ik naar dit huis verhuisde wou ik eigenlijk een gasstel, zodat ik dingen kon braden. Maar aangezien de wachtlijst voor het aanleggen van een gasstel 6 weken was en ik toch wel graag wat warmes wou eten in die tussentijd, kocht ik een combimagnetron. Uiteindelijk beviel dat zo goed dat ik geen gasstel meer wou.

Het eten is prima, koken gaat prima al is het even wennen en aanvankelijk gebruikte ik het zelfs om koffie en thee te maken.

Het is vooral efficiënt om maaltijden op te warmen, want dat duurt maar enkele minuten.

Er zijn ongetwijfeld nog meer manieren om te denken aan het sparen van het milieu.

Ook ik leer regelmatig wat bij. Het enige dat daarvoor nodig is, is motivatie en een behoefte bij jezelf om kritisch te kijken naar je eigen gedrag. Alle kleine beetjes helpen.

Heeft u vragen of tips, schrijf dan naar mij: archeo3@yahoo.com

Hans Lucas

Lid worden?

Vul onderstaande bon in en stuur deze op

De coöperatieve windmolenvereniging De Windvogel biedt de mogelijkheid om met gelden van haar leden te investeren in duurzame energie. De Windvogel, één van de twintig coöperatieve windmolenverenigingen, heeft in eigen beheer vier windmolens ingezet voor de productie van schone elektriciteit. Eén molen staat in Ouderkerk a/d Amstel, één aan de A-12 nabij het wegrestaurant in Bodegraven, één op het terrein van het Hoogheemraadschap te Halsteren en de vierde molen staat aan de Goudkade in Gouda. Andere nieuwe locaties zijn in onderzoek voor plaatsing van molens. Hiervoor zijn veel nieuwe leden nodig.

Help mee aan de groei van duurzame energie. Investeer mee in een molen.

Stuur onderstaande coupon naar de ledenadministratie van De Windvogel, p.a.: Graaf Janstraat 219, 2713 CL Zoetermeer.

LEVEN VAN DE WIND

Ja, ik vind duurzame energie belangrijk

- Ik geef mij op als lid of donateur van de windmolenvereniging en stort op postbankrekening 37 01 58 t.n.v. De Windvogel te Reeuwijk een bedrag van:

Lid:	Inleg	€	50,-
	Lening..... X €50,-	€	.....-
	Totaal	€	.....,-

Naam:.....

Straat:.....

Postcode:.....Plaats:.....

Telefoonnummer:.....

E-mailadres: .....

- Ik wil eerst meer informatie ontvangen
-

Dit verenigingsblad is vervaardigd door:

Coenecoop 342
Waddinxveen
Tel. 0182 - 633155
www.andersrepro.nl

Anders
REPRO

ANDERS DAN ANDEREN

Kleur Kopieën   Lamineren
Kleuren Plots   Zwart/wit plots
Big Color Prints   Zwart/wit Kopieën

De Windvogel

Ledenadministratie:

Graaf Janstraat 219
2713 CL Zoetermeer
Tel. 079 – 3168652

Secretariaat:

Fazantendreef 6
2665 ET Bleiswijk
Tel. 010 - 5215953

Dit boekje is gemaakt met papier dat is vervaardigd volgens de nieuwste, minst milieubelastende productiemethode, waarbij de kwaliteit een belangrijke plaats inneemt.